

Viktiga Personer I mitt Liv (VIPIL)

Formuläret Inventory of Parent and Peer Attachment (IPPA) har konstruerats av Armsden och Greenberg (1987) utifrån Bowlbys´ anknäytningsteori, särskilt begreppet inre arbetsmodeller. Det är ett självskattningsformulär som mäter ungdomars beteenden och affektiva/kognitiva dimensioner avseende anknäytning till föräldrar och kamrater. IPPA kan sägas indikera en trygg eller otrygg anknäytning och mäter alltså inte anknäytningmönster utifrån Ainsworths kategorier. Det riktar sig till åldrarna 16 – 20 år. Delskalorna är separata för mamma, pappa respektive kamrater och varje delskala innehåller 25 frågor.

Påståendena kan hänföras till tre områden:

Trygghet (trust, felt security): 1, 2, 3, 4, 12, 13, 20, 21 och 22 avseende föräldrar samt 5, 8, 12, 13, 14, 15, 19, 20, och 21 avseende vänner

Kommunikation: 5, 6, 7, 15, 16, 19, 24 och 25 avseende föräldrar
1, 2, 3, 6, 7, 16, 17, 24 och 25 avseende vänner

Utanförskap (alienation): 8, 9, 10, 11, 14, 17, 18 och 23 avseende föräldrar
4, 9, 10, 11, 18, 22 och 23 avseende vänner.

Kodning

Följande påståenden i föräldraformuläret är negativt formulerade skall vändas vid summering av trygg anknäytning: 3, 6, 8, 9, 10, 11, 14, 17, 18 och 23.

För skattning av anknäytning till vänner är följande påståenden negativt formulerade: 4, 5, 9, 10, 11, 18, 22 och 23.

Poängen för varje delskala sträcker sig från 25 till 125 poäng.

Trygghet innebär att föräldern är tillgänglig samt förstår och respekterar den unges behov och önsningar. Vidare skattas upplevelse av om föräldern är lyhörd för tonåringens känslomässiga tillstånd samt om föräldern visar omsorg. Items som värderar ilska, känslor av hopplöshet och känslomässigt avstånd till föräldern ingår.

Påståenden gällande föräldrar respektive kamrater uttrycks på liknande sätt. Exempel på påståenden är: ”Jag vill gärna få min mammas/pappas synpunkter på saker som bekymrar mig”, ”Jag får inte mycket uppmärksamhet från min mamma/pappa”, ”Mina vänner bryr sig om hur jag mår” och ”Jag känner mig ensam eller utanför när jag är tillsammans med mina vänner”.

Första instruktionen i formuläret lyder: Detta frågeformulär handlar om dina relationer till viktiga personer i ditt liv; din mamma, din pappa och dina nära vänner. Var vänlig och läs instruktionerna till varje del noggrant.

”Vissa av nedanstående påståenden handlar om dina känslor för din mamma eller den person som har fungerat som mamma för dig. Om fler än en person fungerar som mamma för dig (t.ex. en biologisk mamma och en styvmamma), svara på frågan med avseende på den person som du upplever har haft störst inflytande på dig.

Var vänlig och läs varje påstående och ringa in en siffra som beskriver hur väl påståendet stämmer för dig just nu.”

Motsvarande instruktion ges för skattningen av relationen till pappa.

För kamrater sägs: ”Denna del handlar om dina känslor för dina nära vänner. Var vänlig och läs varje påstående och ringa in en siffra som beskriver hur väl påståendet stämmer för dig just nu.

För varje påstående finns fem svarsalternativ, Stämmer nästan aldrig eller aldrig/Stämmer sällan/Stämmer ibland/Stämmer ofta/Stämmer nästan alltid eller alltid. Dessa poängsätts från

ett till fem i tidigare nämnd ordning beroende på om påståendet är negativt eller positivt formulerat.

Reliabilitet

IPPA-skalorna har hög homogenitet. Greenbergs studier fann följande alfavärden: (Cronbach's alpha, α) för trygghet .91, för kommunikation .87 och för alienation .72 gällande för skattning av anknytning till kamrater samt .91, .91 respektive .86 gällande anknytning till föräldrar.

En ytterligare studie visade en test-retest reliabilitet med en korrelation motsvarande .93 för föräldraskalorna och .86 för kamratskalan.

Validitet

Vid studier av korrelationer med andra utprovade test har IPPA visat god samstämmig validitet. Armsden och Greenberg undersökte utifrån olika hypoteser korrelationer mellan IPPA och instrument, som Family Environment Scale (FES), Tennessee Self-Concept Scale (TSCS) och Family and Peer Utilization. Man fann t.ex att anknytning till föräldrarna korrelerade signifikant med faktorer i familjeklimat, mellan -.20 till .56 (FES). "Family self-concept korrelerade .78 med föräldraanknytning. Anknytning till kamrater korrelerade högst, .57, med "Social self-Concept" (TSCS).

Referens:

Armsden, G.C. & Greenberg, M.T. (1987). The inventory of parent and peer attachment: Individual differences and their relationship to psychological well-being in adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 16, 427-454.